

Αθήνα, 11 Μαΐου 2021 (ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ Επιστολή εξαίτιας των τροποποιήσεων στο Νομοσχέδιο που το Υπουργείο Δικαιοσύνης υπέβαλε στη Βουλή στις 7 Μαΐου 2021)

Υπόψη κ. **Κυριάκου Μητσοτάκη, Πρωθυπουργού της Ελλάδας**

Έκκληση να αποσύρετε το Νομοσχέδιο που καθιστά την συνεπιμέλεια υποχρεωτική για ΌΛΑ τα παιδιά στην Ελλάδα

Αγαπητέ κ. Μητσοτάκη,

Οι κάτωθι υπογράφωντες Φορείς, έχουμε ενημερωθεί για το ανησυχητικό περιεχόμενο του Ελληνικού νομοσχεδίου «**Μεταρρυθμίσεις αναφορικά με τις σχέσεις γονέων και τέκνων και άλλα ζητήματα οικογενειακού δικαίου**» που ο Υπουργός Δικαιοσύνης έθεσε σε δημόσια διαβούλευση και σκοπεύει να θέσει προς ψήφιση στη Βουλή.

Οι διατάξεις του νομοσχεδίου αυτού παραβιάζουν κατάφωρα Διεθνή, νομικά δεσμευτικά, κείμενα που αφορούν στα ανθρώπινα δικαιώματα για ασφάλεια και προστασία όλων των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας (κυρίως παιδιά και μητέρες), και συγκεκριμένα:

- την Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης (N. 4531/2018)
- την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2012/29/ΕΕ για τα Δικαιώματα των Θυμάτων (N. 4478/2017)
- την Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού (N.2101/1992).

Το παιδί προσεγγίζεται με την οπτική μιας βαθιά πατριαρχικής κοινωνίας, ως παθητικός δέκτης άσκησης γονεϊκών δικαιωμάτων και **όχι ως φορέας δικαιωμάτων**. Συγκεκριμένα, **το νομοσχέδιο αδιαφορεί για:**

- **το συμφέρον του παιδιού**, το οποίο **δεν εξετάζεται για κάθε παιδί ατομικά** αλλά ορίζεται ότι **για ΌΛΑ τα παιδιά** είναι μόνο η παρουσία και των δύο γονέων στη ζωή του παιδιού. Επιβάλλει **ως κανόνα** την «**από κοινού και εξίσου άσκηση της γονικής μέριμνας**» **για ΌΛΑ τα παιδιά** που οι γονείς τους δεν συμβιώνουν.
- **τη βούληση και την γνώμη του παιδιού**: παρότι το νομοσχέδιο εισάγει πληθώρα **υποχρεωτικών εξωδικαστικών διαδικασιών** (ιδιωτικά συμφωνητικά, διαμεσολαβήσεις) πριν, κατά τη διάρκεια και μετά το δικαστήριο, η γνώμη του παιδιού **δεν προβλέπεται να ζητείται σε καμία από αυτές**, παρά μόνο αν η υπόθεση φτάσει στο δικαστήριο.

Το νομοσχέδιο εκθέτει τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας (παιδιά και μη κακοποιητικό γονέα, συνήθως μητέρες) **σε μεγαλύτερο κίνδυνο** από αυτόν στον οποίο ήδη βρίσκονται:

- ο κανόνας της “από κοινού και εξίσου άσκησης της γονικής μέριμνας” **υποχρεώνει το παιδί να βρίσκεται σε φυσική επαφή** με τον γονέα με τον οποίο δεν διαμένει, «για τουλάχιστον **1/3 του συνολικού χρόνου επικοινωνίας**, εκτός εάν ο γονέας αυτός ζητά μικρότερο χρόνο επικοινωνίας». Η **άρνηση του τέκνου** θεωρείται **γονεϊκή αποξένωση** από την πλευρά του άλλου γονέα, και τιμωρείται με αφαίρεση της γονικής μέριμνας
- για την εφαρμογή του προαναφερθέντα κανόνα, οι γονείς **υποχρεώνονται σε πολλαπλές απευθείας επαφές και συνδιαλλαγές** ενώ, για την τροποποίησή του, συνιστώνται ή καθίστανται υποχρεωτικές **πολλαπλές διαμεσολαβήσεις** (πριν, κατά τη διάρκεια και μετά το δικαστήριο) με συνεδρίες **ταυτόχρονης παρουσίας των δύο μερών, χωρίς καμία εξαίρεση για θύματα-δράστες ενδοοικογενειακής βίας**
- τα γονεϊκά δικαιώματα του γονέα-δράστη και η επαφή του/της με το τέκνο **δύνανται να περιοριστούν** ή να αφαιρεθούν **μόνο μετά από οριστική καταδίκη** για εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας ή κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής. Για την Ελληνική δικαστηριακή πραγματικότητα αυτό σημαίνει πως **ΟΛΟΙ οι δράστες θα έχουν απρόσκοπτη πρόσβαση στα θύματά τους για περισσότερα από 2-5 χρόνια**.

Γνωρίζοντας ότι στην Ελλάδα:

- η **πλειονότητα των κακοποιημένων γυναικών** που έχουν παιδιά με τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας, **δεν καταφεύγουν στα ποινικά δικαστήρια** αλλά προσπαθούν να αποδράσουν από το κακοποιητικό περιβάλλον μέσω **αποφάσεων αστικών δικαστηρίων**, στα οποία προσφεύγουν για την έκδοση ασφαλιστικών μέτρων προστασίας/απαγόρευσης προσέγγισης του δράστη και για να ρυθμίσουν την κατάσταση σχετικά με την επιμέλεια και την επικοινωνία με τον άλλο γονέα, την διατροφή κλπ.
- η **διαμεσολάβηση είναι υποχρεωτική** για όλες τις αστικές υποθέσεις που αφορούν γονική μέριμνα, επιμέλεια και επικοινωνία με τα παιδιά προκειμένου να φτάσει η υπόθεση στο ακροατήριο (N.

4640/2019, αρθ. 6) και η ποινική διαμεσολάβηση συστήνεται έντονα για τα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας (N. 3500/2006)

- δεν υπάρχει διακριτό Σύστημα Παιδικής Προστασίας, καμία διαδικασία υποχρεωτικής αναφοράς κακοποίησης/παραμέλησης παιδιού και καμία διαδικασία εποπτευόμενης επικοινωνίας γονέα-παιδιού
- η προστασία που παρέχεται στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας είναι ανεπαρκής, επειδή οι περισσότερες από τις σχετικές διατάξεις της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης (άρθ. 51-53) και της Οδηγίας 2012/29/EU (άρθ. 19, 20 & 22-24) δεν έχουν ακόμη τεθεί σε εφαρμογή: δεν υλοποιείται αξιολόγηση και διαχείριση επικινδυνότητας, επείγοντα μέτρα αποκλεισμού (emergency barring orders) δεν μπορούν να εφαρμοστούν και οι παραβιάσεις ασφαλιστικών μέτρων/περιοριστικών όρων ούτε ελέγχονται, ούτε τιμωρούνται

εκφράζουμε την έντονη ανησυχία μας ότι ένας τέτοιος Νόμος θα αποδυναμώσει περαιτέρω την ανεπαρκή προστασία που παρέχεται στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας (μητέρες και παιδιά) καθώς θα τα εκθέσει σε μεγαλύτερο κίνδυνο από αυτόν στον οποίο ήδη βρίσκονται και θα παρεμποδίσει σε ακραίο βαθμό την πρόσβασή τους στη Δικαιοσύνη (Αστική και Ποινική) προκειμένου να ζητήσουν προστασία.

Οι παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και νομικά δεσμευτικών Διεθνών και Ευρωπαϊκών κειμένων ΔΕΝ εξαφανίστηκαν επειδή απλώς προστέθηκε στο Άρθρο 1 η φράση: «οι διατάξεις του ερμηνεύονται και εφαρμόζονται σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις που δεσμεύουν τη Χώρα, ιδίως με τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δικαιολογούν τη μη τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτές».

Πιστεύουμε ότι συμμερίζετε την έντονη ανησυχία μας για όλα τα παιδιά και τις γυναίκες που θα επηρεάσει αυτό το νομοσχέδιο σε περίπτωση που γίνει νόμος της Ελλάδας και ότι κι εσείς, όπως εμείς, θα θέσετε σε προτεραιότητα την ασφάλεια και την ευημερία όλων των παιδιών και μητέρων που υφίστανται ενδοοικογενειακή βία.

ΣΑΣ ΚΑΛΟΥΜΕ να αποσύρετε το Νομοσχέδιο και να υποχρεώσετε τον Υπουργό Δικαιοσύνης να ξεκινήσει μια ανοιχτή και ουσιαστική διαβούλευση με ΌΛΟΥΣ τους αρμόδιους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ και των γυναικείων οργανώσεων.

Με Εκτίμηση,

Ευρωπαϊκά ή Διεθνή Δίκτυα

1. ASSOCIATION DES FEMMES DE L'EUROPE MERIDIONALE (AFEM)
2. ECICW - European Centre of the International Council of Women
3. The European Network of Work With Perpetrators WWP EN
4. WAVE Network
5. ALLIANCE INTERNATIONALE DES FEMMES (AIF)
6. CENTRE EUROPEEN DU CONSEIL INTERNATIONAL DES FEMMES (CECIF)
7. COALITION INTERNATIONALE POUR L'ABOLITION DE LA MATERNITE DE SUBSTITUTION (CIAMS)
8. EUROPEAN NETWORK OF MIGRANT WOMEN (ENMW)

Γυναικείες Οργανώσεις, ΜΚΟ, Φορείς και Συλλογικότητες

A/A	Επωνυμία φορέα	Χώρα
1.	A.L.E.G.	Romania
2.	AC Vive Zene	Bosnia and Herzegovina
3.	Alliance of Women in Slovakia	Slovensko
4.	AMICALE DU NID	France
5.	Amurtel	Greece
6.	Asociación AMIGA por los derechos humanos de las mujeres	SPAIN
7.	Asociatia Casa Ioana	Romania
8.	Aspacia Foundation	Spain
9.	Associació Helia	Spain
10.	Associatio for Nonviolent Communication	Slovenija
11.	Association française des femmes diplômées des universités	France

12.	Associazione Toponomastica femminile	Italia
13.	BOUNDS (UMAR)	Portugal
14.	Bundesarbeitsgemeinschaft Täterarbeit Häusliche Gewalt e.V.	Germany
15.	Ca la dona	Spain
16.	Celeste Tat (Celeste Tat Services)	Netherlands
17.	Center "Women's Perspectives"	Ukraine
18.	ΚΕΔΕ - ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ	Greece
19.	CHIENNES DE GARDE	France
20.	Community Safety and Mediation Center	Romania
21.	Conexus Association	Spain
22.	Counselling Line for Men and Boys	Albania
23.	Counselling Line for Women and Girls (National Helpline 116117)	Albania
24.	Creación Positiva	Spain
25.	Cultural-Humanitarian Fund "Sukhumi"	Georgia
26.	Dissens - Institute for Education and Research e.V.	Germany
27.	Dziewuchy Berlin	Germany
28.	Encore féministes !	France
29.	European Alternatives	France
30.	European Anti-Violence Network/Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας	Greece
31.	European Network of Women - Greece	Greece
32.	FEDERATION NATIONALE SOLIDARITE FEMMES (FNSF)	France
33.	Feminist Collectivity Theodora	Greece
34.	FEMMES DU MONDE ET RECIPROQUEMENT (FMR)	France
35.	FEMMES ET HOMMES, EGALITE, DROITS ET LIBERTES DANS LES EGLISES ET LA SOCIETE (FHEDLES)	France
36.	FEMMES POUR LE DIRE, FEMMES POUR AGIR (FDFA)	France
37.	FORUM FEMMES MEDITERRANEE	France
38.	Fundació Aroa (Aroa Foundation)	Spain
39.	Garance ASBL	Belgium
40.	GENDER STUDIES CENTER, PANTEION UNIVERSITY	Greece
41.	Gender Studies Research Group - University of Balearic Islands	Spain
42.	HANDI FEMME EPANOUIE	France
43.	ICBT - Institute of Cognitive Behavioral Therapy	Albania
44.	IN BONA FIDE	Croatia
45.	International Council of Polish Women	Poland
46.	JUMP	France
47.	L'ASSEMBLEE DES FEMMES	France
48.	LA CLEF (COORDINATION FRANÇAISE POUR LE LOBBY EUROPEEN DE FEMMES)	France
49.	LIBRES MARIANNES	France
50.	LIGUE DU DROIT INTERNATIONAL DES FEMMES	France
51.	Maghweb	Italy
52.	Marche mondiale des femmes /Suisse	Suisse
53.	MARCHE MONDIALE DES FEMMES FRANCE	France
54.	Mediterranean Institute of Gender Studies	Cyprus
55.	Municipality of Agios Dimitrios - Attica	Greece
56.	Necuvinte Association	Romania
57.	Network Forum Malta	MALTA
58.	Observatori d'Igualtat de Tracte i Oportunitats	Spain
59.	OSEZ LE FEMINISME!	France
60.	PARITE	France
61.	Partito della Rifondazione Comunista	Italia
62.	Party of the European Left	Germany

63.	PLATAFORMA PORTUGUESA PARA OS DIREITOS DAS MULHERES	Portugal
64.	Positive Change Service	United Kingdom
65.	Public Union "Clean World" AID to Women	Azerbaijan
66.	REGARDS DE FEMMES	France
67.	Respect	United Kingdom
68.	REUSSIR L'EGALITE FEMMES - HOMMES (REFH)	France
69.	Romanian Women's Lobby	Romania
70.	Romski centar za žene i decu	Serbia
71.	Scottish Rural Action	Scotland
72.	Scottish Women's Aid	Scotland/UK
73.	Sisters Uncut Manchester	United Kingdom
74.	Sitges Voluntaris Socials	Spain
75.	Social Intervention for West Athens _Citizens' Initiative	Greece
76.	StoP - Stadtteile ohne Partnergewalt e.V./Prof. Dr. Sabine Stövesand	Germany
77.	The Drive Partnership	UK
78.	The Healing Tree community for Mental Health (Koin.S.Ep/Social Enterprise)	Greece
79.	Το Σπίτι των Γυναικών, για την Ενδυνάμωση & τη Χειραφέτηση	Greece
80.	"TOMOV" Women's rights association	Greece
81.	Toutes Aux Frontières /groupe suisse	Suisse
82.	Transform Europe	Austria
83.	UMAR - União de Mulheres Alternativa e Resposta (Women's Association)	Portugal
84.	Una Casa per l'Uomo	Italia
85.	Σύνδεσμος Μελών Γυναικείων Σωματείων Ηρακλείου & Νομού Ηρακλείου	Greece
86.	Unizon	Sweden
87.	Women Center "Light Steps"	Albania
88.	Women's Law Center	Republic of Moldova
89.	Women's Aid Federation of England	United Kingdom
90.	Womens Committe - The Red-Green Alliance	Denmark
91.	Women's Human Rights Campaign (WHRC)	UK
92.	Women's Law Center	Republic of Moldova
93.	Women's Support and Information Centre NPO	Estonia
94.	Χαρxa Europea d Dones Periodistes	Spain
95.	YWCA of GREECE (ΧΕΝ ΕΛΛΑΔΟΣ)	Greece
96.	Zéromacho - des hommes contre la prostitution et pour l'égalité	France
97.	Zukunftskonvent Germany	Germany
98.	Γραμματεία Ισότητας ΟΤΟΕ	Greece
99.	ΔΗΜΟΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ	Greece
100.	ΕΝΩΣΗ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΔΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ	Greece
101.	ΘΡΥΑΛΛΙΔΑ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	Greece
102.	Κέντρο Διοτίμα	Greece
103.	ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΔΗΜΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ	Greece
104.	ΞΕΝΩΝΑΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΔΗΜΟΥ ΛΑΜΙΕΩΝ	Greece